

astrium

Accountantsverslag

Gemeente Waalre – Boekjaar 2021

1. Inleiding

In het kader van de door de raad aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Waalre brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze eindejaars controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeente.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2021 van de gemeente Waalre en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 9 juni 2022 met uw auditcommissie besproken en eventuele vragen die er waren, beantwoord.

Het accountantsverslag is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle
Hoofdstuk 3	Analyse vermogen en resultaat
Hoofdstuk 4	Grondexploitaties
Hoofdstuk 5	Voorzieningen
Hoofdstuk 6	Decentralisaties overheid
Hoofdstuk 7	Interne beheersing en automatisering
Hoofdstuk 8	Rechtmatigheid
Hoofdstuk 9	Overige bevindingen (jaarrekeningcontrole 2021)

Bijlagen:

A.	Niet-gecorrigeerde controleverschillen
B.	SiSa - Fouten en onzekerheden 2021
C.	SiSa - Fouten en onzekerheden Tozo-regeling (G4)
D.	Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

2. Kernpunten van de controle

2. Kernpunten van de controle

2.1 Controleverklaring	De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een Goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2021 voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring hebben wij u separaat toegezonden.
2.2 Reikwijdte van de controle	Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2021. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2021 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.
2.3 Grondslagen	De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de juistheid van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door het college gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2021 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen uit het BBV.
2.4 Onafhankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrium) is onafhankelijk van de gemeente Waalre en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. ▪ Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en de gemeente Waalre, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. ▪ Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.
2.5 Schattingen	Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel.

2.6 Goedkeurings- en rapporterings-tolerantie

De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2021 is € 400.000 (2020: € 383.000). Deze materialiteit vloeit voort uit de wettelijk voorgeschreven (minimum)vereisten, zoals opgenomen in de Bado en het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten.

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van de totale lasten	€ 400.000 (2020: € 383.000)
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 1.200.000 (2020: € 1.149.000)
Rapporteringstoleranties		
Fouten		€ 40.000
Onzekerheden		€ 40.000
Realisatie fouten en onzekerheden	Getrouwheid	Rechtmatigheid
<i>Zie bijlage A van deze rapportage</i>		
Fouten	€ 0	€ 183.881
Onzekerheden	€ 327.443	€ 327.443

Getrouwheid:

De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 400.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 1.200.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

Rechtmatigheid:

De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 400.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

	De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 1.200.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.																
2.7 Analyse vermogen en resultaat	Het gerealiseerde resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt circa € 528.000 positief versus een begroot resultaat (na wijziging) van € 0 . Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar de bestuurlijke samenvatting in de jaarstukken 2021. In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstands)vermogen.																
2.8 Grondexploitatie	<p>Door uw gemeente is de exploitatieberekening van de grondexploitatie ten behoeve van de jaarrekening 2021 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld of de uitgangspunten aanvaardbaar zijn. De waarde van de voorraden bouwgronden in exploitatie inclusief voorziening risico's (€ 610.000) per eind 2021 in de balans bedraagt € 4,233 miljoen. Het verloop van deze balanspost is als volgt weer te geven:</p> <table border="1" data-bbox="555 735 1946 1326"> <thead> <tr> <th data-bbox="555 735 1532 807">Verloopoverzicht van de voorraad (grondexploitatie)</th> <th data-bbox="1532 735 1946 807">Bedrag * € 1.000</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="555 807 1532 874">Stand per 1 januari 2021</td> <td data-bbox="1532 807 1946 874" style="text-align: right;">3.269</td> </tr> <tr> <td data-bbox="555 874 1532 948">Vermeerderingen</td> <td data-bbox="1532 874 1946 948" style="text-align: right;">(+) 1.409</td> </tr> <tr> <td data-bbox="555 948 1532 1015">Verminderingen</td> <td data-bbox="1532 948 1946 1015" style="text-align: right;">(-/-) 657</td> </tr> <tr> <td data-bbox="555 1015 1532 1088">Winstneming</td> <td data-bbox="1532 1015 1946 1088" style="text-align: right;">(+) 390</td> </tr> <tr> <td data-bbox="555 1088 1532 1161">Verliesneming</td> <td data-bbox="1532 1088 1946 1161" style="text-align: right;">(-/-) 0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="555 1161 1532 1267">Mutatie voorziening verliezen grondexploitatie (+ = vrijval / -/- = toevoeging)</td> <td data-bbox="1532 1161 1946 1267" style="text-align: right;">(-/-) 178</td> </tr> <tr> <td data-bbox="555 1267 1532 1326">Stand per 31 december 2021</td> <td data-bbox="1532 1267 1946 1326" style="text-align: right;">4.233</td> </tr> </tbody> </table>	Verloopoverzicht van de voorraad (grondexploitatie)	Bedrag * € 1.000	Stand per 1 januari 2021	3.269	Vermeerderingen	(+) 1.409	Verminderingen	(-/-) 657	Winstneming	(+) 390	Verliesneming	(-/-) 0	Mutatie voorziening verliezen grondexploitatie (+ = vrijval / -/- = toevoeging)	(-/-) 178	Stand per 31 december 2021	4.233
Verloopoverzicht van de voorraad (grondexploitatie)	Bedrag * € 1.000																
Stand per 1 januari 2021	3.269																
Vermeerderingen	(+) 1.409																
Verminderingen	(-/-) 657																
Winstneming	(+) 390																
Verliesneming	(-/-) 0																
Mutatie voorziening verliezen grondexploitatie (+ = vrijval / -/- = toevoeging)	(-/-) 178																
Stand per 31 december 2021	4.233																

	<p>Een nadere specificatie van de boekwaarde is opgenomen in paragraaf 4.3. Onze conclusie is dat wij kunnen instemmen met de schattingen die door het College zijn gemaakt bij de actualisatie van de complexen en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitaties.</p>
<p>2.9 Voorzieningen</p>	<p>Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van uw gemeente toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden.</p>
<p>2.10 Sociaal Domein</p>	<p><i>Kosten Jeugdwet en Wmo</i></p> <p>Inzake de kosten Jeugdwet en de Wmo nieuwe taken steunt de gemeente voornamelijk op productieverantwoordingen van zorgaanbieders welke zijn voorzien van een controleverklaring. Van een aantal zorgaanbieders is geen controleverklaring ontvangen of is geen goedkeurend oordeel opgenomen in de controleverklaring. Daarnaast geldt dat een aantal zorgaanbieders overeenkomstig het landelijk controleprotocol geen accountantsverklaring hoeven aan te leveren, omdat de omzet van deze aanbieders lager is dan € 125.000. Dit leidt tot een onzekerheid van € 201.094 bij jeugdzorg en € 126.349 bij WMO.</p> <p><i>PGB-budget</i></p> <p>De financiële beheersing van de financiële stromen binnen het sociaal domein op het gebied van de persoonsgebonden budgetten (PGB) binnen de gemeente zijn op orde. In aanvulling op de werkzaamheden van het SVB heeft de gemeente diverse controles uitgevoerd om de zogenaamde ‘prestatielevering’ vast te stellen. Dit alles heeft er voor gezorgd dat er geen onzekerheden zijn omtrent de verantwoorde PGB-lasten.</p>
<p>2.11 EU-aanbestedingen</p>	<p>De gemeente dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals eveneens middels uw eigen normenkader is vastgesteld. Wij hebben vastgesteld dat er sprake is van een onrechtmatigheid ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels. Bij 2 leveranciers is vastgesteld dat de geleverde dienst ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed.</p> <p>In bijlage A hebben wij een onrechtmatigheid ten aanzien van de aanbestedingsregels opgenomen van € 183.881.</p>

3. Analyse vermogen en resultaat

3. Analyse vermogen en resultaat

3.1 Eigen vermogen	<p>Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren. Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het van belang dat u inzicht heeft in wat het effect op de reserves van uw gemeente is geweest (x € 1.000).</p>	
	Resultaat 2021	(x € 1.000)
	De totale baten van uw gemeente over 2021 bedragen:	€ 40.054
	De totale lasten van uw gemeente over 2021 bedragen:	€ 39.352
	Het resultaat bedraagt (saldo baten en lasten programma's voor reservemutaties):	(+) € 702
	Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	€ 1.341
	Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Deze gelden zijn onttrokken uit de reserves:	€ 1.167
	Per saldo gedurende het jaar gelden gestort (minder onttrokken aan de reserves dan toegevoegd):	(-/-) € 174
	Gerealiseerd resultaat 2021 na reservemutaties	€ 528

3.2 Financiële positie	<p>Het eigen vermogen van uw gemeente is in 2021 met een bedrag van ca. € 701.000 toegenomen naar een omvang van € 11.289.000. Dit komt overeen met het afgeronde saldo van baten en lasten (exclusief mutaties in bestemmingsreserves) zoals dat is verantwoord in de programmarekening. Het resultaat voor aanvullende resultaatbestemming bedraagt € 528.000 positief. In de balans is dit afzonderlijk onder het eigen vermogen gepresenteerd (“Resultaat voor resultaatbestemming”).</p> <p>De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2021 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 19,1% (2020: 23,4%) waarmee de norm van > 20% (gemiddeld risico) van de Provincie Noord-Brabant niet wordt behaald. Uw gemeente valt in de categorie C (<20%) en derhalve wordt de financiële positie op basis van de solvabiliteit als een verhoogd risico onderkend. De afname van de solvabiliteitsratio wordt veroorzaakt door een toename van het balanstotaal, wat met name wordt veroorzaakt door het aantrekken van een langlopende lening.</p> <p>De netto schuldquote bedraagt 37,8% (2020: 27,1%). De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de norm van < 90% van de Provincie Noord-Brabant. Dit kengetal valt derhalve positief uit voor de gemeente en wordt als een laag risico onderkend.</p> <p>Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het hoofdstuk financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.</p>						
3.3 Weerstandsvermogen	<p>Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeente dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing. Evenals voorgaande jaren worden de risico's periodiek geactualiseerd zodat een actueel inzicht bestaat in de risico's. In de jaarrekening 2021 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico's opgenomen en laat zich als volgt samenvatten:</p> <table border="1" data-bbox="488 1157 1939 1369"> <thead> <tr> <th></th> <th>Bedrag</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicosimulatie</td> <td>€ 2.869.400</td> </tr> <tr> <td>Weerstandscapaciteit</td> <td>€ 10.779.541</td> </tr> </tbody> </table>		Bedrag	Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicosimulatie	€ 2.869.400	Weerstandscapaciteit	€ 10.779.541
	Bedrag						
Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicosimulatie	€ 2.869.400						
Weerstandscapaciteit	€ 10.779.541						

	<p>Wij zijn van mening dat de integrale risicobenadering en de financiële vertaling van de verwachte risico's in 2021 op een adequate wijze heeft plaatsgevonden. Op basis van een weerstandratio van 3,75 kan de weerstandcapaciteit van de gemeente kan als 'voldoende' worden aangemerkt. Uw gemeente heeft voldoende ruimte om de risico's met de algemene reserve en specifieke bestemmingsreserve te kunnen opvangen.</p>
<p>3.4 Conclusie financiële positie</p>	<p>De gemeente Waalre beschikt over een voldoende gezonde financiële positie en is derhalve goed in staat om toekomstige tegenvallers, zoals nu onderkend op geld en op kans van het vóórkomen, op te vangen.</p>

4. Grondexploitatie

4. Grondexploitaties

4.1 Algemeen	<p>Wij hebben de grondexploitatie 2021 beoordeeld en onze bevindingen zijn in deze paragraaf opgenomen. Samenvattend concluderen wij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) De gemeente heeft voor alle BIE (bouwgronden in exploitatie) een individueel en geactualiseerd exploitatieplan opgesteld. 2) Er is door de Raad in 2021 geen nieuwe grondexploitatie geopend. 3) De grondexploitatie Eikenlaan / Berkenlaan is per ultimo 2021 afgesloten. De totale winst op deze grondexploitatie bedraagt € 517.000, waarvan € 179.000 in 2021 is verantwoord. 4) In 2021 is voor € 391.000 winst genomen op basis van de ‘percentage of completion’ methode. 5) In 2021 is de verliesvoorziening toegenomen met € 178.000.
4.2 Gehanteerde parameters	<p>De gemeente Waalre heeft evenals voorgaande jaren projectbegrotingen opgesteld die inzicht geven in de verwachte kosten en opbrengsten per project. De kostenstijgingen zijn geschat op 2,5%, de stijging van de opbrengsten bedraagt 0%. Er is overeenkomstig vorig jaar geen rekening gehouden met rente. Wij zijn van mening dat de projectbegrotingen zijn gebaseerd op valide uitgangspunten, die niet zijn aangepast ten opzichte van vorig jaar. Voor de bepaling van de tussentijdse winstneming is gebruikt gemaakt van een disconteringsvoet van 2%, zoals voorgeschreven door de BBV.</p>

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties

De bouwgronden in exploitatie (grondexploitaties) van de gemeente hebben zich in 2021 als volgt ontwikkeld:

Grondexploitatie (bedrage x € 1.000)	Boekwaarde per 1.1.2021	Saldo van gerealiseerde uitgaven (+) en verkopen (-/-) 2021	Winst / Verlies 2021	Voor- ziening	Boekwaarde 31.12.2021
Waalre Noord fase 1 en 2	3.047	1.184	211	-	4.442
Eikenlaan / Berkenlaan	(-/-) 210	31	179	-	0
De Bleeck	479	39	-	128	390
Trolliuslaan e.o.	526	(-/-) 533	-	372	(-/-) 379
Hoeveland	(-/-) 141	32		110	(-/-) 219
Totaal	3.701	753	390	610	4.234

Verwacht verlies

Voor de grondexploitaties 'De Bleeck', 'Trolliuslaan e.o.' en 'Hoeveland' wordt (overeenkomstig voorgaande jaren) een verlies verwacht. Het uiteindelijke te verwachten verlies op deze grexen bedraagt € 610.000. In de jaarrekening 2020 was voor het overgrote deel van dit verlies reeds een verliesvoorziening getroffen van € 432.000. Het uiteindelijk verantwoorde verlies op deze grex in de exploitatie 2021 bedraagt derhalve € 178.000.

De omvang van de gevormde verliesvoorziening is op basis van de huidige verwachtingen toereikend. De voorziening is overeenkomstig het BBV in mindering gebracht op de boekwaarde van de grondexploitaties in de balans.

4.4 Tussentijdse winstneming

In de notitie grondexploitaties van de commissie BBV is het volgende opgenomen: “Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Op basis van bovenstaande voorwaarden is vastgesteld dat in 2021 alleen op onderstaande grondexploitaties een (tussentijdse) winst verantwoord moet worden:

- Waalre Noord fase 1 en 2 (€ 211.000);
- Eikenlaan / Berkenlaan (€ 179.000).

5. Voorzieningen

5. Voorzieningen

5.1 Voorzieningen - algemeen

Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van de gemeente Waalre toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden. Voor de opgenomen voorzieningen in de jaarrekening hebben wij deze ontvangen.

5.2 Schattingen

Schattingen

Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze schattingen:

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2021	2020	
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Laag	●	●	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Waardering van de in exploitatie genomen gronden	Hoog	●	●	Jaarlijks worden de parameters die ten grondslag liggen aan de bepaling van de in exploitatie genomen gronden beoordeeld op basis van een herziene grondexploitatieberekening. De berekeningen zijn toereikend.
Voorzieningen	Gemiddeld	●	●	De saldi in de voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend.

				Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.
Waardering van uitzettingen (Financiële Vaste Activa)	Laag	●	●	Er zijn geen indicaties dat een afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren	Laag	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is.
Controleverschil ●		Voorzichtig ●	Evenwichtig ●	Optimistisch ●
<i>Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen</i>				

6. Decentralisaties overheid

6. Decentralisaties overheid

6.1 Sociaal domein - Algemeen	<p>Het college van de gemeente Waalre is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Voor het sociaal domein is de gemeente echter afhankelijk van diverse partijen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en tal van zorgaanbieders. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van deze partijen. Dit uit zich in de bevindingen in de volgende paragrafen.</p>
6.2 Persoonsgebonden budgetten WMO en jeugdzorg	<p>Overeenkomstig voorgaand jaar blijkt uit de controleverklaring die door de accountant van de SVB is afgegeven, dat er geen zekerheid kan worden verkregen omtrent de geleverde zorg in de vorm van PGB's. De SVB heeft de maximale fout/onzekerheid aangegeven voor de gemeente Waalre. Middels (aanvullende) interne controles op de prestatielevering door de gemeente Waalre is deze onzekerheid ondervangen en derhalve niet meegenomen in onze foutenevaluatie.</p>
6.3 Sociaal domein – Kosten WMO en Jeugd	<p>Uw gemeente heeft voor de financiële verantwoording van de Jeugdzorg en WMO aansluiting gezocht met de ontvangen productieverantwoordingen van de zorgleveranciers. Deze productieverantwoordingen worden voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Ten tijde van de afronding van onze accountantscontrole waren nog niet alle productieverantwoordingen voorzien van een goedkeurende controleverklaring.</p> <p>Er is derhalve een totale onzekerheid voor de prestatielevering van Jeugdzorg van € 201.094 (2020: € 280.000) en WMO van € 126.349 (2020: € 93.000) in totaal € 327.443 (2020: € 373.000).</p> <p>Deze onzekerheid is meegenomen in bijlage A van dit accountantsverslag.</p>

Governance

Risk

Compliance

PDCA-
cyclus

Ethics &
Culture

Internal
control

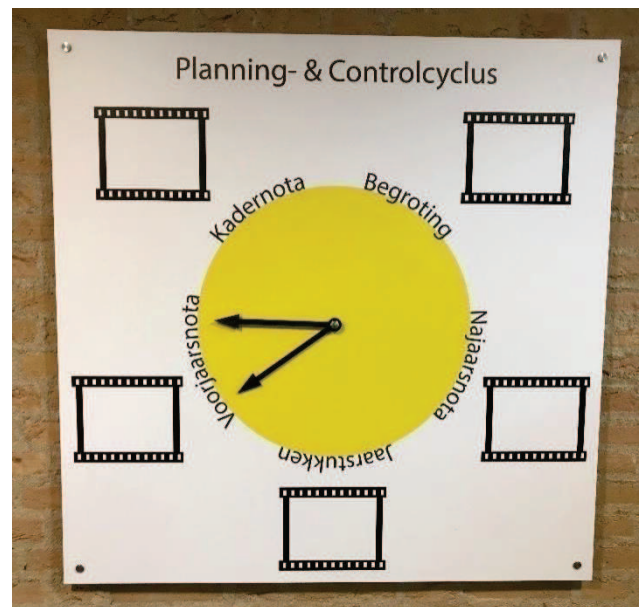
Performance

7. Interne beheersing en automatisering

7. Interne beheersing en automatisering

7.1 Samenvatting bevindingen managementletter 2021

Als onderdeel van de jaarrekeningcontroles 2021 hebben wij in het najaar 2021 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeente met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interimcontrole, zijn vastgelegd in onze managementletter van 24 december 2021.

Uit onze interimcontrole blijkt dat de gemeente haar zaken beheersmatig op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van de gemeente Waalre voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Specifiek genomen zijn nog wel diverse verbeterpunten geconstateerd ten aanzien van de kwaliteit van de interne beheersing. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen (verbeterpunten) verwijzen wij u naar de genoemde managementletter.

7.2 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

8. Rechtmatigheid

8. Rechtmatigheid

<h3>8.1 Begrotingsrechtmatigheid</h3>	<p>De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient de gemeenteraad zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het college inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.</p> <p>Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betreft bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.</p> <p>In onderstaande situaties hoeft een overschrijding niet meegewogen te worden in ons oordeel. De raad kan hier nadere regels voor stellen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lastenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten 2. Lastenoverschrijdingen passen binnen het beleid of 3. Lastenoverschrijdingen bij open einde regelingen. <p>Daarnaast moet de accountant deze lastenoverschrijdingen – waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.</p> <p>In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma die de rapportagetolerantie overschrijden.</p>
---------------------------------------	---

Op vijf programma's is **een begrotingsoverschrijding op de lasten** geconstateerd, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Deze zijn in de tabel hierna opgenomen:

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee in oordeel	Onrechtmatig telt wel mee in oordeel
Bestuur en ondersteuning	€ 34.000	✓	
Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 129.000	✓	
Onderwijs	€ 18.000	✓	
Sport, cultuur en educatie	€ 139.000	✓	
Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	€ 525.000	✓	

Bovenstaande geconstateerde begrotingsoverschrijdingen worden niet meegewogen in ons oordeel inzake rechtmatigheid vanwege het feit dat:

- Lastenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten;
- Lastenoverschrijdingen passend zijn binnen het beleid; of
- Lastenoverschrijdingen betrekking hebben op open einde regelingen.

8.2 Europese aanbestedingen

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door de raad, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2021 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen.

	<p>Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De organisatie heeft zelf een inkoopanalyse uitgevoerd en heeft de hieronder genoemde afwijking geconstateerd. Wij merken een toenemende aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Desondanks adviseren wij hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven waardoor de benodigde gedragsverandering bij degenen die inkopen gestimuleerd worden. 2. Er zijn 2 afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd ter grootte van € 184.000. Dit bedrag aan onrechtmatigheden hebben wij meegewogen in ons accountantsoordeel voor de rechtmatigheid ten behoeve van het boekjaar 2021 (zie bijlage A).
<p>8.3 Rechtmatigheidsverklaring vanaf 2023</p>	<p>De benodigde formele wetswijzigingen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zijn op 31 mei jl. door de Tweede Kamer aangenomen en gaan nu voor besluitvorming naar de Eerste Kamer. Tevens zal het BBV hierop in de komende periode aangepast worden. Inmiddels is ook bekend geworden dat de rechtmatigheidsverantwoording zal worden ingevoerd met ingang van het boekjaar 2023. Dat betekent dat het college, voor het eerst in de jaarrekening 2023, een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen. De accountant zal dan zijn/haar oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. De accountant verstrekt met ingang van het boekjaar 2023 een afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel meer.</p> <p>De wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van rechtmatigheid betekent dat het college zelfstandig een controlesystematiek moet inrichten, deze moet laten uitvoeren en over de uitkomsten moet rapporteren middels een rechtmatigheidsverantwoording. De organisatie heeft al diverse voorbereidende maatregelen genomen en is actief bezig met de implementatie van dit traject. Binnen de gemeente wordt gewerkt aan de opzet en verdere aanscherping van het intern controleplan en uitvoering van de interne controlewerkzaamheden.</p>

9. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021²⁹

9. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

9.1 Wijziging in verslaggevingsvoorschriften en overige wet- en regelgeving	<p>In de jaarrekening 2021 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt.</p> <p>De gemeente heeft de jaarrekening verder aangepast conform de wijzigingen in het BBV.</p>
9.2 Bevestiging van het college	<p>Wij vragen het college een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening te verstrekken voor afgifte van onze controleverklaring.</p>
9.3 Beperking in reikwijdte van de controle	<p>Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het college van uw gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.</p>
9.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	<p>De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 209.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.</p> <p>Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2021 voor de topfunctionarissen (gemeentesecretaris en griffier) en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.</p>

	<p><i>Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd</i></p> <p>In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.</p>
<p>9.5 Single Information Single Audit (SiSa-Bijlage)</p>	<p>De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien documenten aan het CBS te leveren.</p> <p>De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening, is opgesteld door de gemeente Waalre. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2021. Hierbij hebben wij de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa -bijlage bij de jaarrekening 2021 van de gemeente vastgesteld</p> <p>Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een ‘0’ is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze terecht is ingevuld. Medewerkers van uw gemeente hebben dit aan ons bevestigd. In het kader van de totstandkoming van de SiSa-bijlage merken wij nog het volgende op. Bij de meest recente review van de Audit Dienst Rijk (ADR) van de accountantscontrole van de SiSa-bijlagen (de zogenaamde single review) hebben wij gemerkt dat deze dienst (zeer)kritisch is op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlagen door de gemeenten en de hierop uitgevoerde accountantscontroles.</p> <p>Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2021 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Wij hebben de tabel opgenomen in bijlage B van dit rapport.</p>
<p>9.6 TOZO-regeling (Sisa)</p>	<p>Eén van de maatregelen die het kabinet gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).</p>

	<p>Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage hebben wij deze regeling gecontroleerd. Uw gemeente heeft de uitvoering van de Tozo gemandateerd aan de gemeente Veldhoven.</p> <p>De Nota verwachtingen accountantscontrole schrijft daarnaast voor dat wij een kwalitatieve toets moeten verrichten op uw Misbruik en Oneigenlijk beleid voor de Tozo-regeling. Uw gemeente heeft niet zelfstandig een specifiek M&O-beleid vastgesteld, maar is hierbij aangesloten bij het M&O-beleid van de gemeente Veldhoven. Wij hebben aan de accountant van de gemeente Veldhoven audit instructies verstuurd inzake de uit te voeren werkzaamheden. Op basis van de uitkomsten heeft de accountant aan ons gerapporteerd dat de werking van het M&O-beleid is vastgesteld. Tevens heeft de gemeente Veldhoven bij de uitvoering van de interne controles gebruik gemaakt van het Inlichtingen Bureau (IB), die signalen afgeeft wanneer zij twijfelt aan de rechtmatigheid van een aanvraag.</p> <p>In bijlage C hebben wij de verplichte uitdieping van de foutenevaluatie van de Tozo -regeling aan het Rijk opgenomen.</p>
<p>9.7 Fraude als onderdeel van de accountantscontrole</p>	<p>In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.</p> <p>Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van de gemeente Waalre. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.</p> <p>Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.</p> <p><u>Conclusie:</u> Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2021 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.</p>

<p>9.8 COVID-19 algemeen</p>	<p>In maart 2020 is het Covid-19 virus uitgebroken en na een jaar is nog geen sprake van volledig herstel. Maatschappelijk en economisch heeft dit grote gevolgen en veel organisaties worden financieel geraakt. Ook voor de gemeente Waalre brengt dit onzekerheden met zich mee. Enerzijds worden de contouren van de economische en maatschappelijke impact van het virus steeds duidelijker, anderzijds is nog steeds sprake van (economische) beperkingen en heeft dit mogelijk ook impact op de door de gemeente te realiseren doelstellingen.</p> <p>In 2021 heeft de gemeente een analyses uitgevoerd van de impact van Covid-19. De uitkomst laat zien dat de benodigde weerstandscapaciteit voor de geïnventariseerde risico's gedekt kunnen worden met het weerstandsvermogen van de gemeente (zie ook hoofdstuk 3.3). Vooralsnog ondervindt de gemeente, in financieel opzicht, geen grote hinder van de Corona-pandemie.</p> <p>Het college schat op basis van de uitgevoerde analyses het doorvoeren van een duurzame waardevermindering op de activa van de gemeente niet van toepassing. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op een positieve continuïteitsveronderstelling. Hoewel de toekomstige financiële impact van de uitbraak van Covid-19 ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening niet duidelijk is, is het college van mening dat op basis van de thans beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en de huidige liquiditeitspositie, dat de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet materieel wordt beïnvloed.</p>
<p>9.9 COVID-19 verwerking in de jaarrekening</p>	<p>De commissie BADO heeft op 26 februari 2021 de 'Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening' uitgebracht. In deze notitie zijn richtlijnen, voorstellen en aandachtspunten opgenomen ten aanzien van de verantwoording van de impact van Covid-19 in de jaarrekening. In de notitie is in hoofdstuk 4.3 opgenomen dat de organisatie de mogelijkheid wordt geboden om een onverplichte paragraaf in de jaarrekening op te nemen.</p> <p>Het college heeft ervoor gekozen om een separate paragraaf Covid-19 op te nemen in de jaarrekening. In de jaarrekening 2021 van de gemeente Waalre is daarnaast op diverse onderdelen een toelichting opgenomen op de impact van Covid-19. Wij concluderen dat de huidige wijze van toelichten voldoet aan de vereisten zoals voorgeschreven door de commissie BBV en de BADO notitie.</p>

The background of the slide is a photograph of two flags flying against a bright blue sky with scattered white clouds. The flag on the left is white with a large blue circle in the center. The flag on the right is a rainbow flag with horizontal stripes of red, orange, yellow, green, blue, and purple. The word 'Bijlagen' is overlaid at the bottom center in a blue, serif font.

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen en / of onzekerheden

Toleranties t.b.v. foutenevaluatie (getrouwheid en rechtmatigheid)	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 400.000	€ 1.200.000
Rapporteringstolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan de Raad)	€ 40.000	€ 40.000

Foutenevaluatie	Fouten		Onzekerheden	
	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Aard van de fouten				
Geen Europese aanbesteding - zie hoofdstuk 8.2	€ 0	€ 183.881	€ 0	€ 0
Zorg in Natura Jeugdhulp – zie hoofdstuk 6.2	€ 0	€ 0	€ 201.094	€ 201.094
Zorg in Natura WMO – zie hoofdstuk 6.2	€ 0	€ 0	€ 126.349	€ 126.349
Totaal	€ 0	€ 183.881	€ 327.443	€ 327.443

Bevestiging college

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie: Bij de jaarrekening 2021 kan een **goedkeurende** verklaring worden verstrekt inzake getrouwheid en rechtmatigheid.

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2021

Aangezien wij ten aanzien van de SiSa-regelingen geen fouten en/of onzekerheden hebben geconstateerd boven de rapportagetolerantie, hebben wij zoals is voorgeschreven in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 geen bevindingen in onderstaande tabel opgenomen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
JenV A7	Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving			
JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen			
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			
BZK C1	Specifieke uitkering reductie energiegebruik			
BZK C32	Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS 2021)			
BZK C43	Regeling reductie energiegebruik woningen			
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			

OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
OCW D14	Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021			
EZK F9	Extern Advies Warmtetransitie			
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 ParticipatieWet gemeentedeel 2021			
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2021			
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen			
G4	Tozo 2			
G4	Tozo 3			

G4	Tozo 4			
G4	Tozo 5			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T			
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
VWS H4	Specifieke uitkering Sport			
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022			
VWS H12	Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken 2021			
VWS H16	Specifieke uitkering Ijsbanen en Zwembaden			

Uit de tabel blijkt dat wij bij onze controle geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Bijlage C – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het college en de gemeenteraad.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Waalre in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.